

Súd: Najvyšší súd  
Spisová značka: 6Cdo/134/2023  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319201958  
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2025  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1319201958.1

## Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej advokátskou kanceláriou Roman Kvasnica a partneri s.r.o., Piešťany, Žilinská cesta 130, IČO: 36 866 598, proti žalovanému Q. O., narodenému XX. P. XXXX, H. V. P., V. XXX/XX, zastúpenému advokátom Mgr. Petrom Arendackým, Bratislava, Železničiarska 13, o zaplatenie 24 314,73 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava III) pod 44Csp/15/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. septembra 2022 sp. zn. 9CoCsp/18/2022, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

### odôvodnenie:

1. Bývalý Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. októbra 2021 sp. zn. 44Csp/15/2019 zastavil konanie o zaplatenie 800 eur, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 23 439,73 eur s úrokom 9,9 % zo sumy 16 249,07 eur od 5. marca 2019 do 20. mája 2019, zo sumy 15 749,07 eura od 21. mája 2019 do 6. júla 2019, zo sumy 15 449,07 eur od 7. júla 2019 do zaplatenia, najneskôr do 13. októbra 2024 a s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 16 249,07 eur od 5. marca 2019 do 20. mája 2019, zo sumy 15 749,07 eur od 21. mája 2019 do 6. júla 2019, zo sumy 15 449,07 eur od 7. júla 2019 do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 262, § 369 a § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 53 ods. 1 a ods. 9, § 54 ods. 1, § 517 ods. 1 a ods. 2 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 1 ods. 2, § 7 ods. 1 a ods. 2, § 9 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“ alebo „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie č. 87/1995 Z. z.“) a § 144 a § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa uzatvorila 5. októbra 2014 so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 5063050980 podľa ustanovenia § 52 OZ, poskytla žalovanému spotrebný úver 24 400 eur s dohodnutou fixnou úrokovou sadzbou 9,9 % ročne a úrokom z omeškania 5 % ročne, žalovaný sa zaviazal žalobkyni poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené s úverom (40 210,04 eur) v 120 mesačných splátkach po 335,10 eura splatných vždy do 15. dňa v mesiaci, čo žalovaný neplnil. Medzi stranami bola dohodnutá splatnosť prvej splátky istiny na 13. novembra 2014, konečná splatnosť úveru na 13. októbra 2024, ročná

percentuálna miera nákladov (ďalej aj „RPMN“) bola stanovená na 11,42 %, priemerná hodnota RPMN 10,34 %. Súd konštatoval, že žalobkyňa postupovala pri skúmaní bonity žalovaného podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a za nedôvodné považoval tvrdenie žalovaného, že k predmetnej úverovej zmluve neboli pripojené všeobecné obchodné a úverové podmienky (ďalej aj „VOP“), úverové podmienky či produktové podmienky a že pri podpise úverovej zmluvy s nimi nevyslovil súhlas. K nároku žalobkyne na poplatky za upomienky (poplatok podľa článku II. bod 1 úverovej zmluvy 25 eur za každú vystavenú upomienku) súd uviedol, že takéto náklady nemožno stanoviť paušálnou sumou, keďže poplatok za upomienku je samostatný hmotnoprávny nárok podľa ustanovenia § 121 ods. 3 OZ definovaný ako príslušenstvo pohľadávky, pri ktorom treba preukázať jeho dôvodnosť a výšku. K úroku z úveru 11,9 % ročne uviedol, že veriteľ má nárok na úrok z úveru najdlhšie do konečnej splatnosti úveru dohodnutej v úverovej zmluve, k čomu poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 5Cdo/42/2020, a preto priznal žalobkyni zmluvný úrok z úveru 9,9 % ako bol dojednaný medzi stranami sporu pri podpise úverovej zmluvy, a to najdlhšie do dohodnutej konečnej splatnosti úveru, t. j. do 13. októbra 2024. K nároku žalobkyne na úrok z úveru 11,90 % ročne z dôvodu, že žalovaný nespĺňal podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo zverejnení, dospel súd k záveru, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že vo vzťahu k žalovanému splnila podmienky stanovené v článku I. bod 17 úverovej zmluvy. Žalobu v časti úroku z úveru, ktorá bola rozdielom medzi 11,9 % úrokom a 9,9 % úrokom (2 %) zamietol. Po tom, čo žalobkyňa vzala žalobu v časti istiny 800 eur späť, súd prvej inštancie konanie o žalobe tejto časti zastavil.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 8. septembra 2022 sp. zn. 9CoCsp/18/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdil ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP a žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. S poukazom na rozhodovaciu prax (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/42/2020) považoval záver súdu prvej inštancie v otázke kumulácie úrokov a úrokov z omeškania za vecne správny. Nárok na úroky bol opodstatnený len do dňa konečnej splatnosti úveru, t. j. do 13. októbra 2024. Uvedené limitovanie doby, za ktorú veriteľovi patria zmluvné úroky rešpektuje zmluvnými stranami vopred dohodnuté obdobie, za ktoré žalobkyni ako veriteľovi patrí úrok ako za poskytnutie peňazí dlžníkovi. Súhlasil s argumentáciou žalobkyne, že zmluvný úrok a úrok z omeškania sú dva odlišné inštitúty, každý inej povahy, a preto nie je daná prekážka, ktorá by bránila priznaniu zmluvného úroku (ako ceny požičaných peňazí) a súčasne aj úroku z omeškania (ako sankcie za omeškanie dlžníka).

4. Odvolací súd si osvojil dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie aj vo vzťahu k námietkam žalovaného, že súčasťou ním uzatvorenej zmluvy o úvere mali byť aj VOP, úverové podmienky a produktové podmienky, ktoré mu však predložené neboli. Odvolací súd zopakoval aj ten záver prvostupňového súdu, že žalovaný podpisom Zmluvy o splátkovom úvere súhlasil s jej obsahom a v časti I., čl. III., bod 3 jeho prvej vete vyhlásil, že sa oboznámil so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa bankový produkt podľa úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Zmluvu o splátkovom úvere žalovaný podpísal slobodne a dobrovoľne, jej uzavretie bolo prejavom jeho slobodnej vôle, preto snahu spochybniť súčasť úverovej zmluvy, považoval za špekulatívne konanie. Uprednostnil vážne mienený a obsahovo bezvadný prejav vôle zmluvných strán (t. j. zmluvu podpísanú žalovaným ako dlžníkom) pred prílišným formalizmom, ktorým by bola požiadavka opatriť osobitným podpisom aj ďalšie súčasť úverovej zmluvy, na ktoré zmluva odkazuje osobitné zmluvné dojednanie na to, aby boli platné, a teda záväzné. V rámci zmluvných dojednaní (časť I., čl. III., bod 3 zmluvy) boli ďalšie dokumenty označené ako súčasť zmluvného textu, a žalovaný vyhlásil, že sa s nimi oboznámil, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať a zmluvu s takýmto zmluvným dojednaním aj slobodne podpísal.

5. Rovnako sa odvolací súd stotožnil s hodnotením obrany žalovaného súdom prvej inštancie, že žalobkyňa nezistovala jeho schopnosť splácať úver (bonitu), čo jej ukladá ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobkyňa preukázala, že informácie o žalovanom čerpala z úverového registra k 5. októbru 2014, kedy žalovaný požiadal banku o úver (č. I. 171 spisu), z prehľadu transakcií na účte žalovaného za obdobie od 1. januára 2014 do 1. decembra 2014, z č. I. 142 a 143 spisu a z informácií o osobnom, rodinnom a pracovnom stave, ktoré žalovaný uviedol v žiadosti o poskytnutie úveru (č. I. 141 a 142 spisu). Výpis z úverového registra (č. I. 171 spisu) obsahuje o. i. výpočet finančných inštitúcií, ktoré nedeklarovali negatívne informácie klientovi - žalovanom a to, že v čase, kedy žalovaný žiadal o poskytnutie tohto úveru, splácal iný úver mesačnou splátkou 237 eur a z výpisu z

účtu žalovaného za obdobie od začiatku roku 2014 do podania žiadosti o poskytnutie úveru žalobkyňa zistila, že mal pravidelný mesačný príjem. Zo žiadosti žalovaného o poskytnutie úveru vyplynulo, že je rozvedený, žije s rodičmi v rodinnom dome rodičov (posledných 6 - 7 rokov), robotníkom, má príjem 1 236 eur mesačne, čomu zodpovedajú údaje o príjmoch žalovaného uvedené na výpise z jeho účtu. Podľa zmluvy o splátkovom úvere, časť I., bod 2, mal byť úver použitý na splatenie iného úveru, a to vo výške 12 129,52 eura. Mesačná splátka nového úveru, ktorý mal byť použitý aj na vyplatenie „starého“ úveru, mala byť 335,10 eur mesačne, čo je primerané schopnosti klienta - žalovaného splácať poskytovaný úver, a s prihliadnutím na informácie, ktoré boli žalobkyni známe o finančných, osobných a majetkových pomeroch žalovaného, je záver súdu, že si žalovaná splnila povinnosť, ktorá jej vyplýva z ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. dostatočne podložený. K poukazu žalovaného na to, že je nereálne vychádzať z tvrdenia, že jeho mesačné náklady na živobytie sú 30 eur, odvolací súd uviedol, že ak sa náklady na domácnosť rozložia na viacerých členov domácnosti (aj rodičov), tieto sú nižšie, ako keby ich znášal výlučne sám a údaj o mesačných životných nákladoch pre účely zistenia bonity klienta pri rozhodovaní o žiadosti o úver nemožno zamieňať so sumárom všetkých mesačných výdavkov žalovaného za predchádzajúce obdobie. Rovnako tak posudzovanie schopnosti splácať úver neznamena, že banka je povinná preverovať detailne mesačné hospodárenie potenciálneho klienta. Skutočnosť, že žalovaný bol schopný plniť povinnosť splácať úver potvrdzuje fakt, že ho splácal v podstate riadne a včas minimálne viac ako rok. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s jeho ustanovením § 255 ods. 1.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil ustanoveniami § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Dovolateľ namietal, že nižšie súdy neaplikovali, resp. nesprávne aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy. Podľa dovolateľa Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy stanovoval ako podmienku platnosti písomne vyhotovovaného právneho úkonu jeho podpísanie. Táto podmienka je v súlade s predpismi Európskej únie, čo potvrdzuje aj rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) vo veci C-42/15, v ktorom tento súd uviedol, že ustanovenia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica 2008/48/ES“) nebránia tomu, aby členský štát vo vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti smernice 2008/48, ktorá je vypracovaná písomne, musí byť podpísaná zmluvnými stranami, a že táto požiadavka sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v čl. 10 ods. 2 tejto smernice. Na jednej strane teda platí, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí byť na jedinej listine, ale zároveň platí, že všetky náležitosti zmluvy o úvere podľa čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, musia byť i podľa slovenského právneho poriadku v písomnej forme, a teda podpísané a ak je zmluva vyhotovená na viacerých samostatných listinách, musia byť podpísané všetky tieto listiny. Odvolací súd preto pochybil, ak vychádzal z toho, že je prípustné, aby súčasťou spotrebiteľskej zmluvy, ktorá musí byť zo zákona uzatvorená v písomnej forme, boli aj ustanovenia neuvedené priamo v zmluve, ale iba na listinách, ktoré nie sú pevne spojené s podpísanou zmluvou a nie sú podpísané zmluvnými stranami. Dovolateľ zdôraznil, že podľa čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES medzi podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patrí okrem iného úprava poplatkov, nárokov veriteľa pri omeškaní dlžníka, a aj „prípadné iné zmluvné podmienky“, z čoho vyplýva, že žalobkyňou uvádzané VOP a obdobné všeobecné podmienky, resp. ich ustanovenia, neboli súčasťou predmetnej zmluvy o splátkovom úvere. Názor odvolacieho súdu, že je treba uprednostniť obsah vedome uzavretej zmluvy pred prílišným formalizmom (podpísaním každej zo samostatných listín obsahujúcich zmluvné podmienky), je v príkrom rozpore so znením a cieľom ustanovení zákonov chrániacich spotrebiteľov. Vo veci ide o vopred pripravenú štandardizovanú zmluvu žalobkyňou, bez možnosti jej zmeny, a bolo na žalobkyni, aby preukázala v konaní, že sa oboznámil s VOP a súhlasil s nimi. Obsah listín nevyplýva z ustanovení článku I., článku III., bodu 3 zmluvy, na ktoré poukázal súd, a preto podľa dovolateľa ide v tejto časti o arbitrárne hodnotenie dôkazov odvolacím súdom.

8. Dovolateľ označil za arbitrárne aj závery odvolacieho súdu o skúmaní jeho schopnosti splatiť poskytovaný úver. Žalobkyňa predložila v konaní prehľad transakcií žalovaného, z ktorého vychádzala, pozostávajúci z dvoch samostatných listín. Jedna z nich bola vyhotovená až v októbri 2019, po podaní odporu proti platobnému rozkazu, v ktorom namietal nesplnenie povinnosti žalobkyne zisťovať jeho

schopnosť splatiť poskytovaný úver, z čoho je zrejmé, že táto nemohla byť použitá pri hodnotení v roku 2014. Až na jeho námietku žalobkyňa predložila súdu iný výpis o jeho transakciách, na ktorom nebol dátum vyhotovenia. V tomto sú uvádzané transakcie urobené niekoľko mesiacov po uzavretí zmluvy o úvere, a preto je zrejmé, že taktiež nemohol byť použitý pri posudzovaní bonity žalovaného pred podpísaním zmluvy. Za danej tejto situácie, keď je nepochybné, že tieto výpisy boli vyhotovené až po uzavretí zmluvy nie je možné dospieť k záveru, že žalobkyňa preukázala skúmanie jeho schopnosti splácať poskytovaný úver výpisom z jeho bankového účtu. Dovolateľ poukázal aj na argumentáciu odvolacieho súdu k tvrdeniu žalobkyne o jeho výdavkoch, ktoré boli nereálne napriek tomu, že býval u rodičov. V rozhodnej dobe splácal žalobkyni iné úvery, a teda vedieť, že už len splátky týchto úverov sú vyššie (237 eur mesačne). Jeho skutočné mesačné výdavky boli o 1 837,04 eur vyššie ako zistila žalobkyňa. Podľa dovolateľa nie je pravdou ani to, že žalobkyňa jeho finančné pomery zisťovala aj lustráciou v úverovom registri. Odvolací súd pochybil, ak dôkazy o hrubom zanedbaní povinnosti žalobkyne pri zisťovaní jeho schopnosti splácať úver vyhodnotil tak, ako je uvedené v odôvodnení rozsudku, nakoľko vykonané dokazovanie k takýmto záverom, pri dodržaní všeobecných zásad logiky a voľného (avšak nie svojvoľného) hodnotenia dôkazov, nemohli viesť. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012 sp. zn. IV. ÚS 476/2012, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania s plnením a je povinný platiť iba úroky z omeškania.

9. Žalobkyňa navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Uviedla, že dovolateľ námietky podľa § 420 písm. f) CSP neodôvodnil a nepreukázal tento dovolací dôvod. Žalovaný v dovolaní nešpecifikoval právnu otázku, ktorá doposiaľ nebola vyriešená dovolacím súdom a od jej riešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. V dovolaní síce polemizuje o právnych názoroch odvolacieho súdu, avšak právnu otázku, ktorou by sa dovolací súd mal zaoberať, nekonkretizuje. Poukázala na rozsudok SD EÚ C-42/15, podľa ktorého „zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v čl. 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na trvalom nosiči“ a na konštatovanie v bode 38. rozhodnutia, že „pojem „písomne“ sa vzťahuje na prostriedok, na ktorom je vyhotovená zmluva, pričom podpis takéhoto nosiča sa nevyžaduje“. Na platnosť a záväznosť VOP banky, ktoré sú jasne definované v texte uzavretej zmluvy, teda nie je potrebný ich osobitný podpis. Nejde pritom o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. l) OZ. Oprávnenie zmluvných strán určiť časť obsahu zmluvy odkazom na VOP vyplýva z ustanovenia § 273 ods. 1 ObZ a § 37 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o bankách“), čo potvrdzuje konštantná judikatúra slovenských a českých súdov (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 6 Obo 112/2007). V záverečných ustanoveniach posudzovanej úverovej zmluvy je dojednanie, z ktorého nepochybne vyplýva súhlas jej strán, potvrdený ich podpismi, aby sa ich jednotlivé práva a povinnosti v úverovej zmluve výslovne neupravené, riadili obchodnými podmienkami uvádzanými v zmluve. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 2547/2011 a na výstupy právnej vedy, ktoré popierajú tvrdenia žalovaného. Súdov nižších inštancií správne a logicky vyhodnotili, že jej postup pri poskytnutí úveru nemožno považovať za priečiaci sa jeho právnej úprave a ani za hrubú nedbanlivosť. Z dokazovania vyplynulo, že pred samotným poskytnutím úveru žalovanému dôsledne hodnotila reálne známe možnosti žalovaného splácať poskytovaný úver. Zmluvné úroky boli dohodnuté v súlade s ustáleným rozhodovaním súdov a judikátom uverejneným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 5/2021.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

11. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto

v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017 a 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v danej veci v konaní pred nižšími súdmi došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

15. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

16. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený ustanovením čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

17. Dovolateľ namietal arbitrárne posúdenie obsahu uzavretej spotrebiteľskej zmluvy s odkazom na VOP, podľa ktorého je prípustné, aby súčasťou spotrebiteľskej zmluvy boli aj ustanovenia neuvedené priamo v zmluve. Podľa dovolateľa všetky časti zmluvy o spotrebiteľskom úvere musia byť podpísané, k čomu poukázal na rozhodnutie SD EÚ vo veci C-42/15 a smernicu 2008/48 ES. Súčasťou spotrebiteľskej zmluvy by nemali byť aj VOP, ktoré nepodpísal a nemal možnosť sa s nimi oboznámiť. Záver odvolacieho súdu o potrebe uprednostniť obsah vedome uzavretej zmluvy pre prílišným formalizmom (podpísaním každej zo samostatných listín obsahujúcich zmluvné podmienky), je podľa dovolateľa v príkrom rozpore so znením a v cieľom ochrany spotrebiteľov.

18. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že odvolací súd posudzoval obranu dovolateľa ako spotrebiteľa uplatnenú v odvolacom konaní v súlade s rozhodnutím SD EÚ z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, na ktoré poukazovali obidve sporové strany, podľa ktorého ustanovenie čl. 10 ods. 1 prvého pododseku smernice 2008/48/ES sa zmluvy o úvere majú vypracovať písomne alebo na inom trvalom nosiči. Smernica nestanovuje, že zmluvy o úvere, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie, musia byť vyhotovené v jedinom dokumente. Vyžaduje sa iba písomná forma zmluvy kvôli tomu, aby

sa spotrebiteľ ako prijímateľ spotrebiteľského úveru s ňou mohol oboznámiť a v tejto boli uvádzané jednoznačné a presné odkazy na iné písomnosti alebo iné trvalé nosiče obsahujúce ďalšie náležitosti zmluvy o úvere.

19. Pre platnosť dojednaní obsiahnutých v zmluvných podmienkach poskytovateľa úveru, ktoré sú súčasťou spotrebiteľského záväzku je nevyhnutné v spotrebiteľskej zmluve vymedziť tzv. inkorporačnú doložku, ktorej účelom je začleniť zmluvné podmienky do právneho režimu súčasti spotrebiteľskej zmluvy. Takáto inkorporačná klauzula musí spĺňať požiadavky na transparentné zmluvné dojednanie a nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže v tomto prípade by bolo použitie zmluvných podmienok v režime spotrebiteľského záväzku úplne vylúčené. Inkorporačná doložka v tomto zmysle plní funkciu dojednaní umožňujúceho zmluvné podmienky použiť. K tomuto dovolací súd poukazuje na uznesenia najvyššieho súdu z 27. mája 2020 sp. zn. 4Cdo/9/2019 a z 25. júna 2024 sp. zn. 6Cdo/162/2022, podľa ktorých je potrebné uprednostniť výklad, ktorý rešpektuje vôľu zmluvných strán, pred výkladom, ktorý vedie k absolútnej neplatnosti účastníkmi uzatvorenej zmluvy. Ak teda strany uzatvorili zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú v listine podpísanej obidvomi stranami určené výslovným odkazom na samostatnú listinu, ktorá nebola podpísaná, nespôsobuje to bez ďalšieho neplatnosť tejto zmluvy za podmienky, že ich prejav vôle bol dostatočne určitý a zmluvný konsenzus sa týka aj týchto dojednaní. Stačí, že zmluvné strany ju vyhlásia za súčasť zmluvy v podpísanom texte zmluvy.

20. Dovolací súd preskúmaním veci zistil, že odvolací súd vychádzal z toho, že v spotrebiteľskej zmluve o úvere uzavretej medzi žalobkyňou ako obchodníkom a žalovaným ako spotrebiteľom bola dohodnutá aj inkorporačná doložka, konkrétne v časti I., článok III., bod 3 tak, že: „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP ...súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Dlžník vyhlasuje tiež, že pred podpisom tejto zmluvy bol zo strany banky písomne informovaný o zmluvných podmienkach podľa § 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to prostredníctvom formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere“. Formulár o štandardných informáciách o spotrebiteľskom úvere založený v súdnom spise (č. I. 67) spĺňa podľa dovolacieho súdu náležitosti stanovené § 4 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., žalovanému ich žalobkyňa ako banka poskytla, čo potvrdil svojim podpisom. Žalovaný vyjadril súhlas s VOP aj podpísaním žiadosti o poskytnutie úveru, ktorú adresoval žalobkyňi (č. I. 141). Uvedenými skutočnosťami nižšie súdy dostatočne a presvedčivo odôvodnili svoje rozhodnutie vo vzťahu k námietke, že VOP neboli súčasťou zmluvy.

21. Dovolateľ ďalej v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal, že žalobkyňa neskúmala, či bude schopný žiadaný úver splácať a aj hodnotenie dokazovania vykonaného na preukázanie tohto jeho tvrdenia odvolacím súdom.

22. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

23. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

24. Odpoveď na otázku, či veriteľ pri skúmaní bonity žiadateľa o úver postupoval s odbornou starostlivosťou je záverom o skutkovom stave veci a vychádza zo skutkových zistení súdu v konaní a je výsledkom vykonaného dokazovania (3Cdo/37/2023). Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je podľa ustanovenia § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení odvolacím súdom nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri jeho zisťovaní (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či

konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

25. Dovolací súd k posudzovaniu bonity klienta, ktorý žiada o spotrebiteľský úver poukazuje aj na rozsudok SD EÚ z 18. decembra 2014 vo veci C-449/13, podľa ktorého čl. 8 ods. 1 smernice 2008/48 nebráni tomu, aby bolo ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnené len na základe ním predložených informácií za predpokladu, že sú tieto informácie dostatočné a že k obyčajným vyhláseniam spotrebiteľa sú pripojené dôkazy, a neukladá veriteľovi povinnosť systematicky overovať pravosť informácií poskytnutých mu spotrebiteľom.

26. Pri posudzovaní úverovej bonity spotrebiteľa by mal veriteľ nahliadnuť aj do príslušných databáz. Cieľom tejto povinnosti je posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutia úveru nebonitným spotrebiteľom (rozhodnutie SD EÚ vo veci C-679/18). Povinnosť veriteľa posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa má zabrániť nadmernému zadĺženiu žiadateľa o úver alebo platobnej neschopnosti a overiť jeho schopnosti a ochotu splatiť úver (SD EÚ vo veciach C-755/22 a C-58/18).

27. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že námietka dovolateľa k postupu žalovanej pri skúmaní jeho schopnosti splácať úver pri poskytovaní spotrebiteľského úveru nie je dôvodná. Prieskum bonity žiadateľa o úver pri poskytovaní spotrebiteľského úveru sa riadi ustanoveniami § 7 zákona č. 129/2010 Z. z., na jednej strane sa vyžaduje odborná starostlivosť veriteľa a na druhej strane súčinnosť dlžníka podľa ustanovenia § 7 ods. 2 uvedeného zákona. Žalobkyňa v konaní pred súdmi nižšej inštancie preukázala, že postupovala v súlade s týmito ustanoveniami a informácie o bonite žalovaného k 5. októbru 2014, kedy požiadal o úver získala z úverového registra (č. I. 171), z prehľadu transakcií na bankovom účte žalovaného za obdobie od 1. januára 2014 do 1. decembra 2014 (č. I. 142 a 143) a z informácií o osobnom a rodinnom stave a zamestnaní uvedených žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru. Dovolací súd k tomuto poukazuje na bod 26. rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd uviedol svoju úvahu o námietkach žalovaného k postupu žalobkyne pri zisťovaní jeho schopnosti splácať úver a hodnotenie získaných informácií. Ani tvrdenia žalovaného o mesačných výdavkoch pred uzavretím úverovej zmluvy minimálne vo výške 1 867,04 eur, nespochybňujú jeho schopnosť splácať úver, keď neuviedol, že išlo o náklady na zabezpečenie základných životných potrieb jeho a osôb, ku ktorým mal vyživovaciu povinnosť, prípadne o plnenie iných peňažných záväzkov znižujúcich jeho schopnosť splácať úver, ktoré by mal veriteľ brať do úvahy. Žalovaný podpisom na žiadosti o poskytnutie úveru vyhlásil skutočnosti, ktoré stanovuje § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., čo je ďalší predpoklad stanovený pre posúdenie bonity dlžníka.

28. Dovolateľ k veci namietal aj to, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu o úrokoch z poskytnutého úveru po predčasnom zosplatnení úveru nie je dostatočné. Podľa neho žalobkyňa ako veriteľka spotrebiteľského úveru má nárok na zmluvné úroky iba do zosplatnenia úveru a potom má nárok na úroky z omeškania podľa zákonnej úpravy, pretože kumulácia oboch nárokov nie je možná.

29. Odvolací súd pri odôvodňovaní rozhodnutia o úrokoch poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu zo 16. júna 2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020, zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 5/2021, v ktorom sú riešené otázky kumulácie úrokov dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve o úvere a úrokov z omeškania určených v zákone, a uviedol aj závery najvyššieho súdu z jeho odôvodnenia o tejto otázke, ktoré spolu s ďalšími rozhodnutiami najvyššieho súdu (napr. 3Cdo/113/2019, 1Cdo/94/2019, 7Cdo/111/2019, 1Cdo/94/2019) tvoria ustálenú súdnu prax v danej právnej otázke, a takéto odôvodnenie rozhodnutie nie je možné považovať za nedostatočné a nepreskúmateľné. Z odôvodnenia odvolacieho súdu je podľa dovolacieho súdu dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov pri rozhodovaní súd vychádzal, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich súdy posudzovali a aké právne závery zaujali.

30. Dovolací súd okrem toho považuje za potrebné k problematike odôvodňovania rozhodnutí uviesť, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie

o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

31. Za procesnú vadu konania uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, ak odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo taktiež nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Nesprávne právne posúdenie nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP (R 24/2017), lebo takáto nesprávnosť nie je procesnou vadou zmätočnosti uvedenou v tomto ustanovení.

32. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

33. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

34. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie o otázku skutkovú) riešenú odvolacím súdom, a to buď o otázku hmotnoprávnu (ktorá závisí od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), alebo o procesnoprávnu (ktorej riešenie závisí na aplikácii a interpretácii procesných právnych noriem).

35. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, keďže nie sú stanoveným spôsobom určené jeho hranice. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže posudzovať všetky procesnoprávne a hmotnoprávne otázky riešené vo veci súdmi nižších inštancií a „suplovať“ tým aktivitu dovolateľa; ak by tak urobil, uskutočnil by (dovolací súd) procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum.

36. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

37. Z obsahu dovolania v prejednávanej veci je zrejmé, že dovolateľ odkázal aj na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ako na jeden z dovolacích dôvodov, z ktorého vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania bez vymedzenia konkrétnej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá nebola dovolacím súdom vyriešená.

38. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 51/2020 a III. ÚS 387/2021) pri posudzovaní toho, či je dovolanie prípustné je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. V danej veci dovolateľ vyjadril nesúhlas s právnym posúdením veci odvolacím súdom a zopakoval svoju odvolaciu argumentáciu, čo významovo nezodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1, resp. § 432 ods. 2 CSP (3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/216/2021, 9Cdo/198/2022).

39. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil, a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by neprípustne posudzoval vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu (a prípadne ho zrušil), porušil

by tým základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 172/03).

40. Dovolací súd po uvádzaných zisteniach dovolanie žalovaného namietajúce vadu zmätočnosti v danom konaní odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

41. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

42. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.